

Országgyűlési képviselő

Törvényjavaslat¹ száma: T/12722 | 2

ORSZÁGGYŰLÉS HÍVATKÖZÉS

Érkezett: 2016. NOV. 10.

Címzett: Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Benyújtó: Dr. Bárándy Gergely

Jogszabályi hivatkozás: Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014 (II. 24.) OGY határozat 40. § (1) bekezdés

Törvényjavaslat¹ címe: A civil szervezetek és a cégek nyilvántartásával összefüggő eljárások módosításáról és gyorsításáról

A módosító javaslatot tárgyaló bizottság: Igazságügyi bizottság

Módosító javaslat²

Módosítópont sorszáma: 1.

A javaslat érintett rendelkezése: 17. §

Módosítás jellege: elhagyás³

„[17. § A Cnytv. 37. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a változásbejegyzési kérelemből az tűnik ki, hogy a szervezet, alapítvány esetében az alapító (alapítók), elmulasztotta a változásbejegyzési kérelem határidőben történő benyújtását, a bíróság 10 000 forinttól 900 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja a szervezetet, alapítvány esetében az alapítót, több alapító esetén az alapítókat egyetemlegesen.”]

Módosítópont sorszáma: 2.

A javaslat érintett rendelkezése: 27. §

Módosítás jellege: módosítás

27. § A Cnytv. a 71. §-t követően a következő IV/A. Fejezettel egészül ki:

„IV/A. Fejezet

A törvényességi felügyeleti eljárás

36/A. A törvényességi felügyeleti eljárás közös szabályai

¹ Az önálló indítvány típusa szerint lehet továbbá határozati javaslat vagy politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat.

² A módosító javaslatban egy vagy több (ebben az esetben egymással összefüggő, tartalmilag-logikailag összetartozó, részelemeiben egymástól elválaszthatatlan) módosítás tüntethető fel. Az egy módosító javaslatban benyújtott módosító pontok a továbbiakban összefüggőként kezelendők.

³ A nem kívánt szövegrész törlendő.

71/A. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás célja, hogy a bíróság intézkedéseivel a szervezet törvényes működését kikényszerítse.

(2) A törvényességi felügyeleti eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait – ha törvény másként nem rendelkezik – megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye. A törvényességi felügyeleti eljárásban az elektronikus kapcsolattartás nem kötelező azon szervezet esetében sem, amely a 8. § alapján elektronikus útra kötelezett.

(3) Az eljárás során – ha e törvény másként nem rendelkezik – csak okirati bizonyításnak, valamint az ügyben érintettek személyes meghallgatásának van helye. A bizonyítás során a bíróság a szervezet képviselőjét, tagját, továbbá kérelemre indult eljárás esetén a kérelmezőt személyesen meghallgathatja vagy tőlük írásbeli nyilatkozatot kérhet. A bíróság a hivatalból indított eljárása során hivatalból szerzi be az írásbeli bizonyítékokat, illetve tisztázza azokat a körülményeket, adatokat és tényeket, amelyek a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükségesek.

(4) Az eljárásra a szervezet székhelye, ennek hiányában az utolsó bejegyzett székhelye szerinti nyilvántartó bíróság illetékes.

(5) A törvényességi felügyeleti eljárás során hozott jogerős bírósági intézkedéssel válnak az ügyben keletkezett iratok – az Ectv. szerint nem nyilvános iratok kivételével – az Ectv. szerinti civil szervezetek esetében nyilvánossá, továbbá nyilvánossá válnak az ügyben keletkezett iratok akkor is, ha a civil szervezet a bíróság felhívására a törvényes működését helyreállította, de az eljárás megindítására okot adott.

(6) A törvényességi felügyeleti eljárás iratainak elektronizálására a 14. § (2) bekezdését kell alkalmazni.

71/B. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás során a bíróság hivatalból vagy kérelemre jár el.

(2) Nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény a 46/A-46/B. §-ban meghatározott vagy más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető.

(3) Nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének, ha a szervezet felszámolás, kényszer-végelszámolási vagy egyszerűsített törlési eljárás alatt áll. Ha a törvényességi felügyeleti eljárás folyamatban léte alatt a szervezet felszámolás alá kerül, vagy a kényszer-végelszámolást vagy az egyszerűsített törlési eljárás megindítását a bíróság jogerősen elrendeli, a törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni.

(4) A törvényességi felügyelet nem terjed ki a szervezet gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára, valamint a beszámoló letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettség teljesítésének kikényszerítésére.

(5) A törvényességi felügyeleti eljárást addig kell folytatni, amíg a törvényes állapot, illetve a szervezet törvényes működése helyre nem áll.

(6) A bíróság a törvényességi felügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás eredményeként a szervezet a törvénytől állapottól megszüntette, illetve a törvényes működését helyreállította.

36/B. A törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmények

71/C. § (1) Törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye, ha

a) a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a nyilvántartásba bejegyzett adat a bejegyzést megelőzően már fennálló ok folytán törvénytől,

b) a nyilvántartásba bejegyzett adat a bejegyzést követően keletkezett ok miatt törvénytől,

c) a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a nyilvántartás nem tartalmazza azt, amit a szervezetre vonatkozó jogszabályok kötelezően előírnak,

d) a szervezet a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat,

e) törvény a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kötelezővé teszi.

(2) Az (1) bekezdés a), illetve c) pontja alapján indult ügy elbírálásában nem vehet részt az, aki az eljárás tárgyává tett ügyben a nyilvántartásba vételi (változásbejegyzési) eljárásban részt vett.

36/C. A bíróság eljárása hivatalból

71/D. § (1) Hivatalból jár el a bíróság, ha

- a) az eljárás lefolytatásának szükségességéről, az arra okot adó körülményről hivatalos eljárása során maga szerez tudomást, vagy
- b) az eljárást más bíróság kezdeményezi.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben az eljárás megindításáról és befejezéséről a bíróság a kezdeményezőt értesíti.
- (3) A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárásban félként csak a szervezet vesz részt. Az eljárásban felmerült költségeket – így különösen a meghallgatás, a felügyelőbiztos költségeit – az állam előlegezi. Amennyiben a törvényességi felügyeleti eljárásban a szervezet a törvényes működést helyreállítja, de az eljárásra okot adott, illetve a bíróság a szervezettel (képviselővel) szemben intézkedést alkalmaz, a felmerült költségek viselésére a szervezetet kell kötelezni.
- (4) A költségviselést megállapító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. Behajthatatlanság esetén, illetve, ha az eljárást a bíróság jogsértés hiányában szünteti meg, a felmerült költségeket az állam viseli.
- (5) A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni, ha az eljárás lefolytatása alapján a bíróság megállapítja, hogy jogsértés nem történt.
- (6) A hivatalból és a kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárások egyesítésére akkor sincs mód, ha a törvényességi felügyeleti eljárások azonos szervezet ellen indultak.

36/D. A bíróság eljárása kérelemre

71/E. § (1) Kérelemre indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha annak lefolytatását

- a) az ügyész indítványozza,
- b) jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése körében a szervezet tevékenységének ellenőrzésére jogosult hatóság vagy közigazgatási szerv kéri,
- c) az kéri, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik és e jogi érdeket valószínűsíti, vagy
- d) az kéri, akit jogszabály az eljárás kezdeményezésére kötelez.

(2) Az ügyészt – amennyiben a civil szervezet felett nem gyakorol törvényességi ellenőrzést – a törvényességi felügyeleti eljárás indítványozásának joga akkor illeti meg, ha indítványát – a 71/C. § (1) bekezdésében meghatározott ok mellett – közérdek sérelmére alapítja és e közérdek sérelmének fennállását valószínűsíti. Amennyiben az ügyész a szervezet felett törvényességi ellenőrzést gyakorol, a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához nem szükséges közérdek sérelmének megjelölése és fennállásának valószínűsítése.

(3) A kérelemnek az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, illetve adatot tartalmaznia kell. A törvényességi felügyeleti eljárás során a kérelmező a kérelme előterjesztésének okát nem változtathatja meg. A törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező köteles előlegezni. A költségek viselése csak akkor terheli a kérelmezőt, ha kérelme alaptalan volt.

(4) A bíróság a kérelmet elutasítja, ha a kérelem nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt feltételeknek. A bíróság a kérelmet elutasítja akkor is, ha megállapítja, hogy a kérelemben jelzett jogsértés nem áll fenn.

(5) Az eljárás során a kérelmező a kérelmét bármikor visszavonhatja. Ilyen esetben az eljárást meg kell szüntetni. Az eljárás során felmerült költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező viseli.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott esetben, illetve ha a kérelem elutasítására került sor, a bíróság az eljárást hivatalból megindíthatja, ha a törvényességi felügyeleti eljárásnak hivatalból is helye van.

(7) A kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárásban fél a szervezet és a kérelmező is.

36/E. A törvényességi felügyeleti eljárás megindításának határideje, lefolytatása

71/F. § (1) A bíróság törvényességi felügyeleti eljárását az arra okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, illetve az eljárásra okot adó körülmény bekövetkezésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül lehet kérni. Ha a szervezet valamely jogszabálysértő helyzetet vagy állapotot nem szüntet meg, az eljárás megindítása mindaddig kérhető, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak irányadók abban az esetben is, amikor a bíróság hivatalból indítja meg a törvényességi felügyeleti eljárást, azzal az eltéréssel, hogy kivételesen indokolt esetben az eljárás a törvénysértő nyilvántartási adat kiküszöbölése érdekében az egyéves határidőt követően is megindítható.

36/F. A bíróság felhívása és intézkedései

71/G. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás megindítása esetén a bíróság a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel és az eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértés pontos megjelölésével felhívja a szervezetet, hogy a végzésben meghatározott, legfeljebb harmincnapos határidőn belül – amely az eljárás okától függően a szervezetnek a határidő lejárta előtt benyújtott kérelmére egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható – írásban nyilatkozzon arról, hogy

a) vitatja-e a kérelemben, illetve a végzésben foglaltakat, illetve

b) ha nem vitatja a kérelemben vagy a végzésben foglaltakat, úgy a törvénytörő állapotot szüntesse meg, és azt igazolja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti felhívás eredményeként az eljárás megszüntetésének nincs helye, a törvényes állapot helyreállítása érdekében a bíróság az intézkedésre okot adó körülménytől, illetve annak súlyától függően a következő intézkedéseket hozhatja:

a) **ja szervezetet, illetve ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásra a szervezet képviselője adott okot, a képviselőt 10 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtja,**

b) megsemmisíti a szervezet által hozott jogszabálysértő vagy a szervezet létesítő okiratába ütköző határozatot, és szükség esetén megfelelő határidő kitűzésével új határozat hozatalát rendeli el,

c) **b)** ha a szervezet törvényes működése a legfőbb szervének összehívásával előreláthatólag helyreállítható, összehívja a szervezet döntéshozó szervét, vagy ennek a feladatnak a végrehajtására – a szervezet költségére – megfelelő személyt vagy szervezetet rendel ki,

d) **c)** ha a szervezet működése törvényességének helyreállítása más módon nem biztosítható, a szervezet működése vagy más körülmény alapján különösen indokolt és az intézkedéstől előre láthatóan eredmény várható, legfeljebb kilencven napra felügyelőbiztost rendel ki,

e) **d)** a szervezetet megszünteti.

(3) A bíróság a (2) bekezdés **a)-d)** **a)-c)** pontjaiban meghatározott intézkedéseket együttesen, **illetve a bírságolási intézkedést ismételt** is alkalmazhatja. A bíróság a fél által kért intézkedéshez nincs kötve.

(4) A szervezet megszüntetésére az (1) bekezdés szerinti felhívás vagy az első intézkedés eredménytelenségét követően is sor kerülhet, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a törvényes működés helyreállítására elrendelhető további intézkedések nem vezetnének eredményre. A szervezet megszüntetését azonban ilyen esetben részletesen indokolni kell.

(5) A bíróságnak a felhívás kiadását követően – ha a szervezet nem igazolja, hogy törvényes működését helyreállította, – valamelyik intézkedést, az (1) bekezdés szerinti felhívásban meghatározott határidő leteltét követő tizenöt napon belül alkalmaznia kell.

(6) Ha a törvényes állapot nem állt helyre, a törvényességi felügyeleti intézkedést tartalmazó határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül folytatni kell az eljárást. A jogerős intézkedést követő újabb intézkedést vagy az eljárást véglegesen lezáró határozatot legkésőbb az előző intézkedés jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül meg kell hozni.

36/G. A felügyelőbiztos jogköre

71/H. § (1) Ha a bíróság kérelemre vagy hivatalból végzésében felügyelőbiztost rendel ki, e végzésben meghatározza a felügyelőbiztos feladatkörét. A szervezet vezető tisztségviselői (képviselői) a hatáskörüket csak a felügyelőbiztos részére biztosított jogok megsértése nélkül gyakorolhatják. A bíróság felügyelőbiztosként a szervezettől független, arra alkalmas személyt jelölhet ki az állami szerv vagy kamara által vezetett névjegyzékben szereplő személyek közül – így különösen ügyvéd, közvetítő, könyvvizsgáló, igazságügyi szakértő –, feltéve, hogy ez a személy a megbízatást elvállalja. A felügyelőbiztos a működése során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség Ptk.-ban foglalt szabályainak megfelelő alkalmazásával felel.

(2) Nem lehet felügyelőbiztos, akinek a Ptk. szerinti közeli hozzátartozója, illetve élettársa a szervezet tagja, vezető tisztségviselője (képviselője), felügyelőbizottsági tagja vagy könyvvizsgálója, valamint az, aki a szervezettel azonos tevékenységet folytató más szervezetben vezető tisztségviselő.

(3) A felügyelőbiztos feladata a szervezet törvényes működésének helyreállításához szükséges intézkedések megtétele. Ennek érdekében a vezető tisztségviselőktől (képviselőktől), illetve a szervezet vezető állású munkavállalóitól felvilágosítást kérhet. A felügyelőbiztos a szervezet esetleges üzleti titkait köteles megőrizni és a birtokába jutott információkról csak a bíróságot tájékoztathatja. A felügyelőbiztos a bíróság felhívására, a bíróság által megadott határidőn belül és módon köteles tevékenységéről beszámolni.

(4) Ha a törvényességi felügyeleti eljárásnak az az oka, hogy a szervezetnek nincs megválasztott vezető tisztségviselője (képviselője), a felügyelőbiztos – a bíróság végzésében meghatározottak szerint – a vezető tisztségviselő (képviselő) jogkörét gyakorolja. Erre tekintettel a bíróság a felügyelőbiztost – szükség esetén a korábbi vezető tisztségviselő (képviselő) törlésével egyidejűleg – a nyilvántartásba hivatalból bejegyzí.

(5) A szervezet vezető munkavállalói, illetve tagjai kötelesek a felügyelőbiztos részére minden olyan eszközt, iratot, illetve információt biztosítani, amely hozzásegíti ahhoz, hogy a vezető tisztségviselői feladatait elláthassa. A felügyelőbiztos kérelmére a bíróság a felügyelőbiztos tevékenységét akadályozó személyt a Pp. 120. §-ában meghatározott pénzbírsággal sújti. A pénzbírság többször is kiszabható.

(6) Ha a felügyelőbiztos kirendelésére a szervezet tagja kérelmére került sor, a felügyelőbiztos a vezető tisztségviselő (képviselő) jogkörében a halaszthatatlan intézkedések megtételére is jogosult. Szerződést azonban csak akkor köthet, követelést csak akkor ismerhet el, illetve jogról csak akkor mondhat le, ha ezáltal az általa képviselt szervezetet nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

(7) Ha a felügyelőbiztos kirendelésére azért került sor, mert a szervezetnek nincs vezető tisztségviselője (képviselője), a bíróság a szervezetnek megküldendő végzését a szervezet székhelyére kézbesíti.

71/I. § (1) A felügyelőbiztos jogszabálysértő vagy a szervezet, annak tagjai, hitelezői vagy más személy jogos érdekét sértő tevékenysége vagy mulasztása miatt a sérelmet szenvedett személy vagy szervezet a tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, de legfeljebb a felügyelőbiztos kirendelésének időtartama alatt a bíróságnál kifogással élhet. Ha a bíróság a kifogást megalapozottnak találja, a felügyelőbiztos intézkedését megsemmisíti vagy kötelezi a megfelelő intézkedés megtételére, illetve más felügyelőbiztost rendel ki, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

(2) Ha a felügyelőbiztos kirendelése kérelemre történik, a felügyelőbiztos költségeinek és díjának a bíróság által meghatározott várható összegét a kérelmező köteles előlegezni. Ha a törvényes működés helyreállt vagy a kirendelés határideje lejárt, a bíróság a felügyelőbiztost felmenti és költségeit, valamint díját megállapítja azzal, hogy azt a szervezet viseli. Ha a szervezet terhére megállapított összeg behajthatatlannak bizonyul, a felügyelőbiztos költségét és díját a kérelmező, illetve hivatalból kirendelt felügyelőbiztos esetében az állam viseli. A felügyelőbiztos költségét és díját megállapító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. A felügyelőbiztos által felszámítható díjra a törvényességi felügyeleti eljárásban közreműködő felügyelőbiztos díjáról szóló 23/2006. (V. 18.) IM rendeletet kell megfelelően alkalmazni.

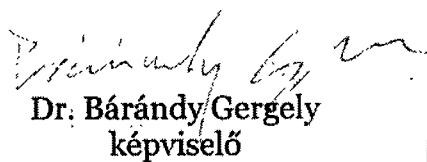
(3) Amennyiben a hivatalból kirendelt felügyelőbiztos díja és költsége behajthatatlannak bizonyul, a díjat és költséget a kirendelést elrendelő bíróság gazdasági hivatala téríti meg a felügyelőbiztos részére.”

Indokolás

A 10 ezer forinttól 900 ezer forintig terjedő pénzbírság kiszabásának lehetősége túlságosan tág, és alkalmazásához sem ad megfelelő támpontot a törvényjavaslat. Nincs szempontrendszer, ami irányt mutatna ahhoz, hogy mi alapján döntsön a bíróság e tág határok között, milyen jogsértés esetén mekkora bírságot szabjon ki. Ezért a törvényjavaslat pénzbírságra vonatkozó szabályai jelen formában önkényesnek tekinthetők.

További probléma, hogy még a bírságot viselő személy meghatározása tekintetében sem következetes a törvényjavaslat. A változásbejegyzési kérelem határidőben történő benyújtásának elmulasztása esetén a bírság a szervezetet (alapítvány esetén az alapítót) terheli (17. §-ban a Cnytv. 37. § (2) bekezdés), míg a törvényességi felügyeleti eljárásban a bírságot a szervezet képviselőjére kell kiszabni (a 27. §-ban a Cnytv. új 71/G. § (2) bekezdés a) pont). Több százezer forintos bírság egy civil szervezet képviselőjével szemben túlságosan nagy összegnek tűnik, de még a jellemzően csekély vagyomból gazdálkodó civil szervezetek számára is aránytalan terhet jelenthet.

Ezért indokolt a törvényjavaslat pénzbírságra vonatkozó rendelkezéseinek elhagyása, vagy a részletes vitában történő átdolgozása.

Dr. Bárándy Gergely
képviselő